

hêviya gel

Sal 8
Hejmar 43 - 44
Gulan-Heziran
1994

KARKERÊN HEMÛ WELATAN Û GELÊN BİNDEST YEKBÎN!

.GÜNEY KÛRDİSTANDAKİ ÇA- TIŞMALAR DERHAL DURDURUL- MALIDIR !

1991 yılındaki, körfez savaşında taraf olmayan, haksız savaş sonrası, güçler arasındaki çelişkilerden yararlanarak Güney Kürdistanın bir bölümü özgürleştirdi. 1992 Mayıs ayınaya-pılan parlamento seçimleri sonucunda, parlamentonun aldığı kararla Federe Devlet ilan edildi.

Bütün Kürdistanlı yurtsever, demokrat ve devrimciler gibi bizlerde bu gelişmeyi halımızın değerli bir kazanımı olarak gördük.

Bu kazanımların, yıllardır aralarında sorun bulunan, Güney Kürdistanlı örgütleri bir birlerine yakınlaştıracığına kimsenin kuşkusu yoktu. Oysa, bölgedeki sömürgeci güçler halkımızın, bu kazanımı karşısında paniğe kapıldıkları da bir gerçektir.

Sömürgeci güçlerin, kendi aralarında yaptıkları (İran, Türkiye, Suriye) düzenli toplantılarla bu kazanımı yerle bir etmek için, hertürlü kirli savaş metoduna başvurular.

Yıllarca, özgürlük uğruna dökülen kanların bedeli olarak yaratılan bu topraklar; 1992 Ekim ayından sonraki günlerde kardeş kanı ile sulanıyor!

O, tarihte akıtılan kardeş kanı ne yazık ki bu güne dek sürdü geldi.

"Federe Devlet-PKK, YNK-İslami Hareket, KDP-I- PSK-I" ve şimdi de KDP-I, YNK çatışmalarıyla akan kanımız doruğa çıktı. Ülkemizin Güney yakasında, yaratılan değerler bir bir tafsiye edildi. Artık; parlamento, yargı, ordu işlev görmez duruma gelmiştir.

Bu, çatışmalarda sömürgeci güçlerin rolü elbetteki inkar edilemez. Onlar ağız salyalı köpekler gibi pusuda beklemekte, ülkemizi ikinci bir Lübnan yapmak istemektedirler.

Yurtsever, demokrat ve sosyalist güçlerin bu savaşta taraf olmaları beklenemez. Bu savaş sömürgeci güçlerin bir oyunu olarak ülkemizde tezgahlanmaktadır. Bu oyunları; boşa çıkarmak her yurtseverim diyenin görevi olmalıdır. Güney Kürdistanlı yurtsever örgüt ve partiler; halkımıza karşı sorumlu davranmak zorundadırlar.

Daha fazla zaman kaybetmeden, yaratılan değerlerin korunması için, Kürdistanlı yurtsever ve sosyalist parti ve örgütler üzerine düşeni bir an önce yapmaları, iki örgüt arasındaki sorunların barışçıl yönden çözümü için aktif mücadele etmeleri tarihi bir zorunluluktur. Böylesi bir görev emperyalist-kapitalist devletlere ve onun bölgedeki sömürgeci-gerici uzantılarına havale edilmemelidir.

Aralarındaki sorun ne olursa olsun, hiç bir sorun Kürdistan halkının ulusal çıkarlarından daha öncelikli değildir.

Derhal ateşkes ilan edilmelidir! Federal Parlamento çalıştırılmalı; ciddi ve kişilikli bir dış politika benimsenmelidir. Peşmerge güçleri de dahil, herkes silahsızlandırılmalıdır. 20 yaşındaki gençlerden yeni bir ulusal ordu yaratılmalı ve toprak reformu derhal yapılmalıdır.

Yukarıdaki önerilerimiz ülkemiz ve halkımız için hayati önem taşımaktadır. Kininizi, halkımızı yüzyıllardır sömüren, köleleştiren düşmana karşı kullanın. Halkımız ve tarih önünde daha fazla başı eğik örgütler olmayın.

Hêviya Gel Redaksiyonu

ŞERÊ BIRAKUJÎYÊ ,

Kuştin û mirina herî zor û xirab birakûjîye. Şerê birakûjîyê şerêkî neheq e. Bê xîret e, bê rûmet e. Mirov dijminê xwe bukijê, an jî dijmin mirov bukijê, xem nîne. Lê, ku mirov birayê xwe bukijê!....

Di nav Kurdan de şerê birakûjîyê buye êşêkê xidar û mezin. Sancîya ku ji ber vê êşê têt kişandin ji bo tiştêkî din ewqas nayê kişandin. Ev bi sedsalane ku Kurd, Kurd dike. Ji berê da dijmin Kurdan bera hev û du dide, Kurdan bi hev dide kuştinê. Ji nezanî û paştamayîne eşîrên Kurdan li ser tiştên tûne hev û du dikujtin û dikujin. Dewletên dagirker bi tilîyên xwe yên gemar nîfaqê, hesûdiyê dixistin nav Kurdan, bi leyîstika Kurdan bera hev û du didan û didin. Di şerê birakûjî de, ku mirov sedemê şer henîk bikolê, tilîya dijmin derdikevê holê.

Berê Eşîr, qebîle û malbatên Kurdan hev û du dikujtin, nûha jî, ev bîst-sî salê dawî rêxistinên Kurdan bi hev û du re şer dikin, bi sedan mirov ji hev dikujin. PDK-I û YNK(ev bu çendê û çend car), PDK-Îran û PDK-I, PKK û PDK-I, PKK û hemû rêxistinên din, di şerên nav xwe de bi sedan mîlîtan, şerker û kadirê hev û du kuştin. Ev bubû çend sal ku partî û rêxwistinên Kurdan hev û du nedikujtin. Lê, nûha cîsa PDK û YNK dest bi şerê birakûjîyê kirin. Sedemê lihevexistinê, şerderxistinê çî dibe bila bibe şerê birakûjîyê şerêkî neheq e.

Di didû(2)yê Gulanê de, di nabeyna PDK û YNK'ê de şerêkî giran û mezin dest pê kir. Bi sedan pêşmerge hatin kuştin û birîndar bûn. Herdu alîyan bi sedan pêşmerge ji hev dîl (êşîr) girtin. Dest danîn ser meqerê hev û du. Te digot qey li hev derbe dikin. YNK'ê dest danî ser meqerên PDK'ê yên herêma Soran, PDK'ê jî dest danîbû ser meqerên YNK'ê yên herêma Bahdînan. Di bajara Suleymanîyê, Selhaddîn, Akra û Şaqlawa'yê da, di nabera herdu hêzan de şerê giran çê bû.

Her çiqas sedemê derketina şer li ser mesela erd(ax)ê bu jî, xuyaye ku di vê şerê birakûjîyê de tilîya dagirkerên Îranê têde heye.

Şerê navbera PDK û YNK'ê ji diduyê Gulanê hetanî pêncê Gulanê dom kir. Di wexta şer de Celal Telebanî di Ewropayê da bû. Celal Telebanî, telefonê Kurdistanê kir, ji rêxistina xwe YNK'ê re got: «Şer di cîde bidin seknandinê. Ew we bukijin jî, hûn şer nekin.»

Celal Telebanî, ji Mesud Barzanî re jî got: «Sedemê derketina şer çî dibe bila bibe, divê ev şer bê seknandin. Tu li Kurdistanêy, hema wekîlê min jî tu. Vê şerî bide seknandin.»

Di şeşê Gulanê de şer hate rawestandî. Piştê du - sê rojan, di nabeyna PDK û YNK'ê de şer cîsa dest pê kir. Di Erbîl'ê de ji Xelqê (gel) bi hezaran kes meş çêkirin û daxwaz ji herdu partîyên Kurd kirin ku şer bidin rawestandî. Yanzdeh rêxistin û partîyên Kurd ji bo ku şer bê rawestandî bi herdu alîyan re têkilî danîn. Yanzdeh rêxistinê Kurd ji herçar perçên Kurdistanê, ji bo şer rawestî û lihevhatî, ji bo aşîtiyê di bajara Selhaddîn de, di buroya sîyasî ya PDK'ê de civînêk çêkirin.

Gelê Kurdistana Başûr şer naxwazê. Di meşa Erbîlê de—ku bi hezaran Kurd beşdarê wê meşê bubûn— hemûya bi yek dengê bang kirin, gotin: «Hendî bese; Em şerê birakûjîyê naxwazin. Bese birakûjî.»

Di vê şerê birakûjîyê de (û yên berê da jî) bi sedan pêşmerge, serbaz û kadirên Kurd têne kuştin. Wek nimune; Di şerê Akra'yê de ji YNK 17 û ji PDK jî 11 kes di yek şerêkî de hatin kuştin. Di Navça Dîyana de 30 ji YNK, di Ranya da 25 ji PDK hatin kuştin. Di şerê Suleymanîyê de ji herdu alîyan zêdeyî 100 kesî hatine kuştin. Di vê şerê birakûjîyê de, xwîyaye ku pîrr keyfa Dewleta Îranê û Tirkîyê hatîye. Acansa Îranê a fermî û ÎRNA û a Tirkîyê Anadolu di beyanên xwe de gotin ku "Kurd hev û du dikujin. Di ev şerê wan de 2 hezar û 800 kes hatîye kuştin."

Erê Kurd keyfa dijmin lixwe tînin.

Pêşmergeên PDK'ê bajara Selhaddîn, Akra, Zaxo, Dihok, Amadiye, Dîyana û henî navçên din girtin bin destê xwe. Li van deran Pêşmergeên YNK xwe kişandin çîya.

ŞERÊKÎ NEHEQ E

Lokman POLAT

Pêşmergeên YNK'ê jî Sileymanîye, Çemçemal, Halepçe, Qeladîz, Ranya û Şeqlawa'yê xistine bin destê xwe. Tu dibêy qey YNK û PDK'ê ji xwe re Kurdistana Başûr li hev û du pay kirine. Hêzêk dest daye ser herêma Behdînan, hêza din jî dest daye ser herêma Soran.

Li der dora Silêymanîyê jî pêşmergeên Xizbî Îslamî êrişê YNK'ê kirin. Ev tevgera Îslamî (ku ji wan re Xizbullah têt gotin) dîrek -raste rast- bi dewleta dagirker a Îranê ve girêdayî ye. Ji xwe gor ku têt gotin; ew zilamê ku ji bo derketina şer buwe sebeb, têkilîyê wî û dewleta Îranê bi hev re heye.

Dewletên dagirker (Tirkîye, Îran, Irak, Suriye) dixwazin Hukmata Federe a Kurd ji holê rakin. Ew naxwazin ku di perçeyêkî Kurdistanê da jî Kurd bi serê xwe azad bijîn. Ji bo xirabkirina Hukmata Kurd a Federe, li hemû deq û dolaban digerin. Bi hev re civînan çêdikin û ji bo xirabkirinê leyistikê mezin dileyizin, dixwazin nakokî bixin nav rêxistinên Kurdan. Dewletên dagirker henîk Kurdên xwefiroş yê girêdayîyê xwe wek alet bi kar tînin.

Hiso yê Mîrxan ji Eşîra Barzan e. Ew wek malbatî bi salan li Îranê maye, liwê jiyaye û paşê liwê çûwe ser heqîya xwe, mirîye. Kurê wî, piştê ku Kurdistana Başûr Azad buye, vegerîyaye Kurdistanê. Ji bo ku malbata Mîrxanan hemû PDK'ci bûne, kurê Mîrxan jî di nav refên PDK'ê de cîh girtîye û di nav hêza pêşmergean de buye Serbaz.

Piştê ku Kurdistana Başûr Azad bu, hetanî nûha du(2)sal derbas bû. Heta nûha dengêk jî kurê Mîrxan derneketibû. Piştê ku YNK û Xizba Îslamî a girêdayê Îranê bi hev û du re şer kirin û YNK'ê hemû pêşmergeên Xizbê Îslamî bi serokê wan ve êsîr girt (YNK ji Xizba Îslamî pirr an jî kuştibû) dewleta Îranê û yê girêdayîyê wê li dij YNK dest bi leyistikan kirin. Di ev meha gulanê de kurê Hiso yê Mîrxan çû gundê ku bi salane gundî ji xwe re erdê wê dajon, xwest ji gundîyan bistîne.

Kurê Mîrxan ji gundîyan re got:

«Ev gund û erd ê bavê min e. Divê hûn bidin min.»

Gundîyan jî gotin:

«Em nadin. Tapuyê erd li ser kesê nîne. Ev bi salane ku em van erdan dajon, çandinî dikin. Hûn hetanî nûha li ko bûn.»

Di nav kurê Mîrxan û gundîyan de şer derdo-kevê. Gundî hemû alîgirê YNK'ê bûne. Di şer de çend gundî û kurê Mîrxan û çend pêşmergeên PDK'ê têt kuştin. Li ser vê bûyerê şer ni nav PDK û YNK'ê de dest pê dibe û her diçe şer berfireh dibe.

Bila şaş neyê famkirin. Ez ne alîyê YNK'ê û ne jî alîyê PDK'ê digirim. Ji xwe di şerê bira-kujîyê de alî nayê girtin. Mirov nikarê meyla tu hêzêkî bike. Bi rastî ku mirov bi çavekî realîst li vê bûyerê û li pêvajoya Kurdistana başûr binêrê û baş lê mêze bike; Herdu hêz jî xeta û kêmanîyê wan pirr in. Hêj jî mejîyê Netewayetî û Dewletbûnê di serê wan de roneniştîye. Hêj jî Eşîrtî dikin. Berjewendîya partîya xwe li pêş digrin. Menfeeta grubî û mesleheta partîyên xwe li ser hemû tiştan digrin. Xurtbuna partîyên xwe, hêzbûna leşkerên xwe li ser her tiştî digirin. Şuna ku Dewleta Kurd a Federe xurt bikin, bi hêz bikin, partîyên xwe xurt dikin.

Di dinyayê(Cîhanê)de, di tu dewletêkî de nehatiye dîtin ku, Dewletêk xwedîyê du(2) Ordîyên Eskerî(Leşkerî) be. Li Kurdistana Başûr du Ordî(Artêş) heye. Yek a PDK, ya din jî a YNK. Divê di serî de wan hêzê xwe yê eskerî bikirana yek û bi temamî bixistana bin emrê hukmata federe. Hukmat heye, Parlamento heye, lê fonksîyonê wê tune ye. Radyo û Televîzyonên partîyan heye, yê hukmatê tune ye. Meeşên memuran, nivî PDK nivî YNK dide. Ew memur tu dibêjî qey memurên hukmata federe a Kurd nînin, memurên wan herdu partîyanin.

(Dumahik R15')

ÖRGÜT, ÖRGÜTLÜLÜK ve

Safların belirginleşip, siyasal birliklerin ve güç ve eylem birliklerinin yanısıra cepesel birliklerinde, siyasal süreci yeni bir aşamaya sıçrattığı günümüzde, politikayla iştil eden hemen hemen herkes, " Kürdistan'da muazzam bir sosyalist potansiyel var" diyor. Ancak bu muazzam sosyalist potansiyeli şemsiyesi altında toparlayacak bir sosyalist örgüt-parti yaratılması için azami bir çaba sarf ediliyormu ? Veya kendisini sosyalist örgüt-olarak adlandıran siyasal yapılanmalar, ülke-halk gerçeği ve bu gerçeğe tekabül eden politik açmazlara reçetemi sunamıyorlar ? O halde, anılan muazzam potansiyel güç neden örgütlü siyasal yapısını oluşturamıyor ?

Bir kaç soruyu ana başlıklar halinde alıp, sorunu, kendimce siz okurlarla tartışmayı yeğledim. Çünkü yıllarca bazı siyasal organizasyonlar Kürdistan da yegane sosyalist yapı bizleriz deyip durdular. Söz konusu yapılanmalar belirli dönemlerde sürece ivme kazandırıldılar. Hatta belirli dönemlerde Kürdistan da siyasal güç erkinde ellerine aldılar, fakat politikada sürekliliği oluşturmadıklarından, yani günün koşullarına uygun politik perspektifler sunamadıkları için de güç izafiyetine uğrayıp, varlıkla yokluk arasında bocalayıp durdular. Sonraki süreçte ise politik entrikalar, tasfiyeciliği geliştirmeleri doğal olarak siyasal yapılanmalarda bölünmelere, parçalanmalara sebebiyet verdi. Geline aşamada anılan hastalıklar örgüt bünyelerinden atılmadığı sürece, Kürdistan'da sosyalistlerin çekim merkezi olacak politik gücünü yaratmak şöyle dursun, bir çok sosyalistin atıl kalmasına, örgütlü mücadelenin dışına itilmesine, yıllarca zor yetiştirilecek, değerler yaratabilecek insanların politik yaşamlarının sonbulmasına sebebiyet vermiştir. Kaldı ki, yaşanan süreç iyi bir süzgeçten geçirilirse örneklerine sıkça rastlamak mümkündür. Siyasal sürecin önemli bir sıçrama kaydettiği günümüzde, anılan olumsuzlukları yaşamamak için ciddi ve politik çerçevesi net olarak belirlenmiş organizasyonları yaratmak, veya en azından yaratabilmek için kafa yormak, pratik faaliyetle süreci zorlamak durumunda olduğumuzu ifade etmeliyiz. Bütün aydınlara, sosyalistlere düşen görev bu olmalıdır. Nasıl bir örgüt yaratılmalı ? Örgüt: bireylerin belirli amaçlar çerçevesinde bir araya gelmeleri ve bu amaçlar doğrultusunda toplumsal değişim-dönüşümü gerçekleştire bilmek için yarattıkları siyasal organizasyondur. Bu türden organizasyonlara hukuki statüyü kazandıran, onun, program ve tüzüksel şeklidir. Bu ekseninde örgüt ve örgütlülük karşılıklı en yüce

değerle bağlılığı ve güveni sunan bütünleştirici, birleştirici, sonuca götürücü kısaca yaratıcı özülle kavranmalıdır. Örgütler işlev itibariyle amaca ulaşmada birer "araç" oluşları dikkate alınacaksa ki öyledir, amaca ulaşmada bütün yollar örgütlü mücadeleden geçer. Bu, gerçeklikten hareketle ülkemiz özgülünde ilkesel olarak biraraya gelinecek temel ilkelerde mutabık olmak, uygunluğu yakalamak ve pratikte ete kemiğe büründürmek için uzun solukluluğu ve özveriye gerektirir. Temel ilkeler bazında olayı ele alıp irdeleyelim: Kuzey-Kürdistan'daki hemen hemen bütün siyasal yapılanmalar "Bağımsız Birleşik Demokratik Kürdistan" şiarından yola çıkmaktadırlar. Bağımsız demokratik Kürdistan istemi; Anılan siyasal yapılanmaların Bağımsızlıkçı bir politikada odaklaşmalarını gerektirir. Örgüt veya parti amaç-araç ayracını oldukça net bir şekilde belirlemek ve pratikte belirlemeyi yaşama geçirmek durumundadır. Keza, amaca ulaşmada geliştireceği taktikler de bu ekseninde şekillenmelidir. Neden Bağımsız Kürdistan diyoruz? Niçin bağımsızlığı hedefliyoruz? Kürdistan, ulusal toplumsal kurtuluş mücadelesine katılım sunan hemen hemen bütün siyasal yapılanmalar; Kürdistan parçalı sömürge bir ülkedir belirlemesinde bulunuyorlar. Parçalı, sömürge bir ülkede doğal olarak, ulusal kurtuluş mücadelesi bağımsızlıkçı bir politika izlemek durumundadır. Çünkü, nihayetinde bir tek Kürdistan vardır. Kürdistan kürt halkının iradesi dışında parçalanmıştır. Dolayısıyla, Kürdistanın her parçasında gelişen siyasi süreç diğer parçaları etkilediği gibi, diğer parçalardaki ulusal kurtuluş mücadelesi içindeki güçlere ivme kazandıracığı dikkate alınmalı, bu yollarda kürt halkının iradesini belirleyebilmek için de bağımsızlıkçı bir politikada kilitlenmek gerekmektedir. Hedef olarak sunulan bağımsızlık olgusuna tekabül eden taktik manevralar geliştirilebilir. Kürdistanın, bugün içinde bulunduğu siyasal durumda daha ileri bir aşama söz konusu olursa, yani koşullar gelişirse; Yukarıda da belirttiğimiz gibi uzun soluklu bir mücadeleyi gerektiren, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin soluklanması açısından da olsa, taktik manevralar geliştirilebilir. Tabi, geliştirilecek taktik manevrada belirleyici olan koşulların kendisi olacaktır. Ancak bu koşulda dahi nihai hedef olarak bağımsızlık olgusu hiç bir zaman gözardı edilmemelidir. Bağımsız Demokratik Kürdistan istemi; Amaç, araç ikileminin altını kalın çizgilerle çizip, her alanda sömürgeci devlet mekanizmasını hedeflemekten geçer. Daha kısa bir deyişle: Bağımsızlığa göre yapılanımları

ÖRGÜTSEL NORMLAR

A. Murad

ancak federasyon olayı'nda mutlakçı bir mantıkla göz ardı edilmemelidir. Ama, salt bugünkü süreçte mukayese edilirse federasyon olayı düşünülür. Tabii, federasyon'da düğümlenmekle olay bitecekmi? Tekrar yukarıya dönmek zorunda kalacağız. Kürdistanın sosyo-coğrafik yapısını bütünleştirme temel ilke olduğuna göre, bağımsızlık ısrarımız devam etmek durumunda olacaktır. Bağımsızlığın, koşullarını zorlamak durumunda olduğumuzu, hiçbir zaman unutmamak durumunda olacağız.

Kürdistan devriminin ana karakteri, ulusal demokratik devrim olduğuna göre, bağımsızlık nihai hedef olarak unutulmamalı diyoruz. Fakat, Bağımsızlığın akabinde demokratik devrimi gerçekleştirebilmenin zorunluluğu da hiç bir zaman göz ardı edilmemeli. Ancak, demokratik devrimi yaşama geçirebilmemiz için: önce, kendi kendi bünyelerimizde demokrasi ve demokratikliği yaşamalıyız. Özellikle, sosyalistler açısından bakılınca, örgüt içi demokrasiye en üstün değerler'le sarılmalı ve hayatın her alanında bireylerin bilim ışığında özgün düşüncelerine fırsat verilmelidir. Düşünen, insanın fazla düşünce üretmesine ve düşünülenlerin pratiğe yansıtılmasına fırsat verilmelidir. Geçmiş aynamızdır... Geçmiş geleceğimize ışık tutar... diyoruz. Ancak geçmişimizden ne kadar ders aldığımız veya geleceği yakalamada geçmişimizden ne kadar faydalandığımızı ise gelişkinliğimiz belirler. Bu, söylediğim kendisini sosyalist olarak gören bütün siyasal yapılar açısından geçerlidir. Politik olarak edilgenliği yıkmamız, bireylerden başlayarak edilgen ruhu parçalamamızdan geçer. Edilgen ruh içinde şekillenmemiz halinde politik gelişmeler mümkün olamaz. Herşeyden önce; Özgün düşünmeye fırsat tanımazsak, edilgen ruhu kıramıyacağımız gibi, örgüt içi demokrasiye hiçbir zaman hayata geçiremeyiz. Örgüt için de demokratizmi siyasal yapı içinde böyle veya şöyle yaşadım-yaşattım diyemez. Bugünkü sürecin biraz gerisine gidecek olursak; 12 Eylül veya sonrası dönemlerde sadece cezaevlerine alınan devrimci-yurtsever insanların sayıları, birçok defa dergi ve gazetelere yansıdı. Bu sayıların % 30'unda bile hareket edilirse, kürdistan'daki sosyalist potansiyel hakkında bir sonuca gitmek mümkün. Ancak, bu sosyalist potansiyelin bugün ne yaptığı sorusuna gelince; örgütlerin anılan potansiyelle ne sunduğu sorusu karşımıza gelir. Tabii, Kürdistan'daki sosyalist potansiyelle gelince kimse korkmasın. Naraların yükselmesine pek fazla zaman kalmadı. Bahsettiğimiz yapının oluşturulabilmesi için kollar ve paçalar sıvandı,

sıvanıyor. Kürt aydınları, Kürt sosyalistleri özellikle kürdistan'da yaşayanlar, hiçde boş durmuyorlar. Özlener, sosyalist yapının nihenk taşlarını oluşturmaya başladılar bile.

Demokrasiyi, örgüt içinde yaşatmak ona sıkı-sıkıya bağlanmak ve belirlenen ilkeler çerçevesinde netlikleri kesin anahatlarıyla belirlemek ve muğlaklıkları gidermek koşuluyla, ancak ve ancak o zaman sosyalistlerin örgütlü gücünü yakalamak mümkün olur. Muğlaklıklar içerisindeki örgütlü yapılar, varılan aşamadan sonra sosyalistlerin çekim merkezini oluşturmaları mümkün görünmüyor. Yukarıda da belirttiğimiz gibi bağımsızlığı hedeflemek, devrimin demokratik yönünü gerçekleştirmek ve sosyalizmle taçlandırmak; sebep-sonuç ilişkisi içerisinde değerlendirilince, devrim aşamasına kadar olan süreci net hedefler belirliyerek yakalamak mümkündür. Kürdistanın sosyo-ekonomik yapısından tutun, sosyo-coğrafik yapısına ve mücadele biçimlerine kadar net tahlil ve belirlemelerde bulunmaksızın, kitlelere net hedeflerde göstermek mümkün olmaz. Kürdistan'daki üretim ilişkileri, Kürdistan'daki örgütlenmenin ve mücadele biçiminin nihenk taşı oluşturur. Nasıl bir örgütlenmeyi hedefliyoruz sorusuna da ışık tutar. Kapitalist üretim ilişkilerinin hakim olduğu bir ülkede doğal olarak, sınıf mücadelesini öngören, sınıf iktidarını hedefleyen bir mücadele biçimini örgütlemekten geçer. Sosyo-ekonomik yapının tahlilinde bugün varılan siyasal süreç, işçi sınıfı içinde örgütlenmeyi mümkün kılan oldukça verimli koşullar arz etmektedir. Ülkedeki, ekonomik bunalım ve kaos tarihsel süreç içerisinde sosyalistlere ilk olarak bu denli büyük bir fırsatı yakalama şansı vermiştir. Sınıfla bütünleşme, kitlelerle kucaklaşma yönünde çok ender olarak böyle fırsatlar yakalanır. Kırsal kesimde ise ulusal kurtuluş mücadelesinin olduğu boyut, "ama eksik ama aksak" tartışma götürmez bir gerçektir. Ancak, kentlerin kırlardan kopukluğundan tutun, siyasal yapılar içindeki dikey-yatay ilişkilerin boyutu mücadelenin seyrini belirliyen ana halka olarak karşımızda duruyor. Kısaca, Kürdistan'da işçi sınıfı öncülüğünde oluşacak bir örgüt/partinin, işçi sınıfı ve onunu müttefikleri olan köylülük, kır-kent küçük burjuva ve küçük burjuva aydın potansiyelle bütünleşmesi; Kürdistan devriminin ana karakteri olan " ulusal demokratik devrim " tezini Kürdistan'daki ulusal talebe sıcak bakan bütün siyasal katmanları da kendi potansiyelinde birleştirici bir misyona sahip olmaktan geçer.

Devam edecek

SOSYALİST BİRLİK VE

CEPHE PLATFORMUNDAKİ GELİŞMELER

Héviya Gel'in önceki sayısında sosyalist birlik ve Cephe toplantısı ile ilgili okuyucularımızı bilgilendireceğimizi belirtmiştik.

Sosyalist siyasal örgütsel birlik için TSK, KUK, YEKBUN tarafından ortak olarak KAWA, TS ve PRK-Rızgari'ye yapılan çağrıya bu örgütler olumlu yanıt verdiler. Bugünlerde bu örgütler sosyalist birlik için toplantı yapacaklar. Taraflar önümüzdeki süreçte gerekli gördüklerinde, gerekli açıklamalar yapacaklardır, devrimci-yurtsever kamuoyunu gelişmelerden haberdar edeceklerdir.

8-9 Nisan 1994 tarihinde 6. toplantısını yapan Cephe Platformu, etkin bir eylemliliği önüne koydu. Cephe platformunu oluşturan siyasal örgütler Cephesel birliğin hayata geçmesi yönündeki istem ve kararlılıklarını dile getirdiler.

Hevgirtin-KDP'nin katılmadığı bu toplantı Kawa, Kkp, Ts, Rnk/Kuk, Tsk, Pik, Pkk, Prnk, Psk, Prk-Rızgari ve Yekbun'un katılımıyla gerçekleşti. 10 aylık çalışma sürecini değerlendiren Cephe Platformu kamuoyuna açık bir bildiri dağıtarak geçmiş süreci ve gelecekte yapılacak ortak eylemlilikler üzerinde durdu. Önümüzdeki dönemde izlenecek politikalar ve Cephe platformunun durumu konusunda önemli belirlemeler içeren Cephe platformu 6. toplantı sonuç bildirisini aşağıda okuyucularımıza sunuyoruz.

KAMUOYUNA

8-9 Nisan 1994 tarihleri arasında Cephe platformu'nun 6. toplantısı yapıldı. Bu toplantıda varılan önemli bazı sonuçları halkımıza duyurmak istiyoruz.

Bilindiği üzere Cephe çalışmalarına Haziran 1993'te başlanmıştı. Kürdistan yurtsever güçlerinin Kuzey Kürdistan'da başlattıkları cephe çalışmalarını tarihsel bir adım olarak değerlendiren örgütlerimiz; bu inanç ve kararlılıkla kısa bir zamanda

cephenin programı üzerindeki çalışmalarını tamamlamış, tüzük sorunlarında da büyük ölçüde anlaşmışlardır. Başlayan yeni süreç ve Kürdistan ulusal-demokratik güçlerinin cephe birliği yönünde attıkları adımlar halkımız tarafından coşkuyla karşılanmıştır.

Cephe Platformu çalışmalarının sonlarına doğru, gerek tüzük ve gerekse pratik konularda bazı sorunlarla karşılaşmıştır. Bu sorunların aşılmasında kararlılığını sürdüren Cephe Platformumuz, daha geniş katılımlı çözümleyici toplantılar öngürmüştü. Ancak, bu süreç içinde üstesinden gelinemeyen teknik bazı zorluklardan dolayı büylesine toplantılar gerçekleştirilememiştir. Bu durum, maalesef cephe çalışmalarının bir süre için duraksamasına ve pratikte de bir eylemsizliğe, belirsizliğe neden olmuştur. Yine bu durum doğal olarak yurtsever çevrelerde cephe çalışmalarının seyri hakkında yer yer merak uyandırmıştır.

Cephe çalışmalarının istenilen düzeyde yürütülemediği bir süreçte, Kürdistan'da çok önemli siyasal gelişmeler yaşanmıştır. Bu durum, 27 Mart yerel seçimleri, Newroz kutlamaları, DEP milletvekillerinin dokunulmazlıklarının kaldırılarak tutklanmaları, başta Almanya ve Fransa olmak üzere Avrupa'nın kimi ülkelerindeki yasaklamalar ve diğer önemli politik gelişmelere karşı cephe platformu'nun ortak davranış ve eylemlerin geliştirilmemesine önemli bir neden teşkil etmiştir. Cephe Platformu'nda yer alan örgütlerimiz bu durumun olumsuzluğunu ortak bir dille ifade etmişlerdir.

Cephe Platformumuz, bu toplantısında, aradan geçen süreyi değerlendirmiş, var olan siyasal ve pratik sorunların bir an önce çözümlenerek, cephe birliğimizin en kısa süre içinde hayata geçirilmesi yönündeki istem ve kararlılığını dile getirmiştir. Örgütlerimiz, halkımızın ulusal

kurtuluş mücadelesinin temel araçlarından ve aynı zamanda başarısının ön koşullarından biri olarak gördükleri Kürdistan Ulusal Demokratik Cephesi'nin hayata geçirilmesindeki inanç ve kararlılıklarını koruduklarını halkımıza bildirmeyi görev biliyorlar.

Türk devletinin ulusumuza karşı topyekün bir savaşı daha da boyutlandırdığı bu süreçte, var olan sorunların aşılması çabalarıyla birlikte, Cephe Platformumuz, daha etkin bir pratik eylemlilik içine girilmesini kararlaştırmıştır. Bununla, hem güncel siyasal ve pratik gelişmeler karşısında daha etkin eylemler geliştirmek, hem de cephe çalışmalarının pratik süreç içinde geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla oluşturulan Cephe Platformu Koordinasyon Komitesi, programda belirlenen hedefler doğrultusunda güncel siyasal ve pratik sorunlarda etkin bir eylemlilik sürecini önüne koymuştur. Örgütlerimiz, Cephe Platformu'nun başlattığı bu eylemlilik sürecinde tüm güç ve olanaklarıyla yer almaya, ulusumuzun tüm güç ve olanaklarıyla yer almaya, ulusumuzun tüm güçlerini harekete geçirmeye kararlı olduklarını ifade etmişlerdir.

Kürdistan Ulusal Demokratik Cephe'sinin oluşturulması yönünde atılan bu tarihsel adımın başarısı için, platformda yer alan tüm tarafların üzerlerine düşen görev ve sorumluluklarını yerine getireceğini ifade ediyor ve bu bağlamda bir kez daha tüm yurtseverleri de bu süreçte daha etkin bir şekilde yer almaya çağırıyoruz.

9/4-1994

**KAWA, RNK/KUK, PİK,
PKK, TSK, PRNK, PSK,
PKK, YEKBUN, KKP, TS,
PRK/Rızgari**

PARTİ SORUNU VE SOSYALİST DEMOKRASİ

Ciwan

Ülkemizin içinde yaşadığı kritik tarihsel süreç, bütün boyutlarıyla incelendiğinde insanın hoşuna gidebileceği bir tabloyu çizmek oldukça zordur. Zira ülkemiz olan Kürdistan tarihi süreç içerisinde defalarca yabancı güçlerin hışmına maruz kalmış, birinci paylaşım savaşının bitiminde emperyalist devletlerin aktif desteğiyle ve bölgedeki sömürgeci diktatörlükler tarafından parsellenmiş ve bir bütün olarak yeraltı ve yerüstü zenginlik kaynaklarımız talan edilmektedir. Sömürgeci despotlar bununla da yetinmeyip, halkımızın her nevi doğal demokratik ve insani haklarını sınır tanımaz barbarlık temelinde gasp etmektedirler.

Doğal olarak Kürdistan halkı da kendi ulusal ve toplumsal kurtuluşunu gerçekleştirmek için, sömürgeci devletlerin barbarlığına rağmen tarihin her döneminde ayaklanabilmiş ve hiç bir zaman boyun eğmemiş ve eğmiyecektir. Bu gerçeği dost ve düşman böyle bilsin. Bugünkü Kürdistan da sınır tanımaz sömürgeci kirli savaşın gelişme seyri dikkate alındığında, Kürdistan halkının bağımsızlığa ve özgürlüğe olan tutkusu kendiliğinden anlaşılacaktır.

Günümüz de sömürgeci Türk devleti halkımıza karşı kıyasıyla bir savaş sürdürürken, Kürdistanlı sosyalistlerin istenilen düzeyde savaşa karşı halkımızın ulusal ve toplumsal kurtuluşuna yaraşacak şekilde Kürdistan sathında pratikte tavır alamamaları bence büyük bir eksiklik. Bu nedenle, Kürdistanlı sosyalistler zaman yitirmeden yaşanan dağınıklığa son verip, partileşme sürecini Kürdistan halkının onurlu ve uygar direnişinine katkı yapacak şekilde gerçekleştirmelidirler.

Geç de olsa, son aylarda birliğe ilişkin verilen özveri ve çabalar sevindiricidir. Bu nedenle, ben, Kürdistan sosyalistlerinin birliğine hizmet etmek amacıyla parti sorununa tarihi süreç içerisinde değinmeye çalışacağım.

Yığınsal temelde örgütlenmek, işçi sınıfı hareketinin bir buluşudur. Bugün bile bu özellik, sosyalizm kurumlarını öteki kurumlardan ayıran temel bir ayrıçtır. Buna karşın finans kapital çevreler de zaman geçirmeden kendi eğemenliklerini sürdürebilmek için, sendikalarını kurmaktan başka çare bulamamışlardır. Fakat bir bütün olarak tarihi kesitler, gözönüne getirildiğinde sağcı çevreler " Kimi istisnalar hariç " büyük yığınsal kalabalıkları toplayamamışlardır. Kolaylıkla anlaşılacağı

gibi, burjuva eğemen çevreler, kendi köhnemiş iktidarlarını sürdürebilmek için, araç olarak kitle örgütlerine başvuruyorsa, peşinen kendi ideolojik ve örgütsel yapılanmalarını mahkum etmiş sayılırlar.

Sovyet sisteminin çöküşü ile birlikte, sosyalizm açısından yaşanan tarihi süreç incelendiğinde, rahatlıkla görülecektir ki, uluslararası sosyalist hareket ideolojik, politik ve özellikle örgütsel alanda çok yönlü ve kritik ve bunalımlı dönemini yaşıyor. Doğal olarak her sosyalist hareket, böylesi dönemlerden ciddi sonuçlar çıkarmak zorundadır. Bir anlamda denilebilir ki, sosyalist hareket bu örgütsel bunalım sayesinde hep kendini yenileyebilmiştir. Zira örgütlenme sorunu, sosyalizmin can alıcı siyasal sorunlarını bütün boyutlarıyla içerip, ortaya koymaktadır. Bu ortaya koyuş, iktidarın ele geçirilişi olduğu gibi, iktidarın yaşatılması ve değiştirme persectiflerini içine katmaktadır. Bütün sosyalistler tarafından benimsenip, sosyalist örgüt tanımına ilişkin bir önyargı var mı ? Bence sosyalistlerin örgüte ilişkin en gerçekçi tanımı öz olarak şöyle tanımlanabilir : Dünyayı değiştirmenin ve üst boyutlarda ilerletmenin motoru olan sınıf mücadelesinin tarihine baktığımızda da, sosyalist örgüt ve kurumlar sınıfsal çözümlerin somut toplum düzeyindeki yansımalarıdır. Kolaylıkla anlaşılacağı gibi, devrimci projelerin pratikte gerçekleştirilmesi için sosyalist örgütler birer araçtan başka şey değildiler. Maalesef Kürdistanlı sosyalistler, örgüt olayını, araçtan çok amaç derekesine indirgemişlerdir. Bunun somut kanıtı, bugün bile Kürdistan Devrimi kendi ulusal ve toplumsal nitelikli kurumlarına hala kavuşmamış ise, bu acı gerçeğin ispatıdır. Ebette bunun tarihsel ve toplumsal kaynaklı nedenleri vardır. Bir kere biz Kürdistanlı sosyalistler, örgütlerin gerçek bir uzlaşma ile kesin bir hırs arasındaki gerilim sonucu ortaya çıktıklarını kavramış değiliz.

Bilindiği gibi, kapitalist toplumda işçi sınıfı ve ezilen diğer katmanlara karşı kapitalistler, kapitalist ideolojiyi sarsılmaz-yıkılmaz ve ona karşı oluşturulacak örgütlü güce ise, yaşam şansı tanımaz; tanısa bile, ona karşı yozlaştırma ve uzlaştırma gibi metotlarını kullanır ve böylelikle sosyalist oluşumları etkileyip pasifize etmeye çalışır. Bu anlamda sosyalist örgütlerin, kitleler içerisindeki manevra kabiliyeti, inisiyatifine ilişkin tutumları ve kendilerini yenileme becerileri, sözkonusu

kapitalist etkileniş ile ters orantılıdır. Farklı bir deyişle dile getirecek olursak, kapitalist etkileniş, ne kadar kendi etkisini üst boyutlarda sosyalizmin kurumları üzerine kapsamlı dayatırsa, sosyalist kurumların yığınlar içerisindeki etkinliği kabiliyeti törpülenir. İşçi sınıfı, kendisi için sınıf haline gelmediği ilk dönemlerde işçi hareketinin tek ötgütlenme biçimi, sendikalarda ifadesini bulmuştu. Doğal olarak bu sendikalar, işçi sınıfının kurtuluşuna ilişkin tüm siyasal ve toplumsal amaçlarını gerçekleştirmek için görev ve yükümlülüklerle başbaşa kalmışlardır. Öyle ki, bu sendikalar, olanakları ölçüsünde kapitalistlere karşı işçi sınıfının ekonomik-demokratik çıkarlarını savunabilmesi ve uluslararası alanda işçi sınıfının enternasyonalizmini örgütsel boyutta maddileştirmek için ve nihayet devlet iktidarına ulaşmak için derli-toplu projelerle kendi sınıfsal mücadelesini boyutlandırmışlardı. Klasik ve tarihi yapıtlarda anımsanacağı gibi, daha sosyal demokrat partiler kurulmadan sosyalizmin örgütsel ve kurumsal alandaki yapılanmasına ilişkin ta I. Enternasyonal bünyesinde örgütlenen değişik konumdaki irili ufaklı örgütler tarafından, özellikle ve öncelikle Marx ve Lasser yanlıları arasında hareketli bir şekilde dönemin sorunları tartışılıyordu. Konumuzun odak noktası, Kürdistan'ın bugünkü ulusal ve toplumsal bağlamında şöyle yorumlanabilir : Kürdistan'ın ulusal ve toplumsal kurtuluşuna amaç olarak önüne koyan, Kürdistan'ı yabancı boyunduruktan kurtuluşunu prensip olarak öngören, bütün yönleriyle ortaçağ ve asyatik ilişkilerden temizlenmesini benimseyen, gece gündüz demeden sömürgeci düzenle çarpışan ve demokratik bir toplum yaratmak kavgasıyla varını yokunu ortaya koyan herhangi sosyalist bir örgüt, öz olarak yukarıda belirlemeye çalıştığımız ulusal ve toplumsal nitelikli değişim ve dönüşümleri, kendi örgütsel yapılanması içinde yaratabilir mi ? İşin kolayına kaçmadan herhangi sosyalist bir örgütlenme hemen ve şimdi sosyalist demokrasinin normlarını içinde yaşadığımız tarihi kesitte kendi örgütsel ağı içinde pratikte işlerlik kazandırabilir mi?

Aklı başında olan, ulusal ve toplumsal gelişmelerden şu veya bu ölçüde haberdar olan herhangi bir sosyalist, sosyalizmi iktidar düzeyinde temsil edebileceğine kavuşmuş partilerin örgütsel nitelikli pratiklerini baktığımızda, sosyalist demokrasi normlarını kendi örgütsel ağı içerisinde yaşatan herhangi bir "sosyalist" örgütü örnek kabiline dahi olsa, göstermek oldukça zordur. Besbelli ki, kendi örgütlü yoldaşına demokrasiyi çok gören, kitlelere demokrasiyi yaşatması elbette beklenemez. Kimi zaman düşünmeden insan edemiyor. Acaba sözkonusu sosyalist yaftalı partilerin başına gelen afetler, kimi anti-demokratik karakterli kesimlerin işbaşına geçiş keyfi tutumlarından mı kaynaklanıyor, yoksa bu partilerin sahip olduğu örgütsel anlayışların kaçınılmaz sonucu muydu? Kuşkusuz anti-demokratik doğa lı zaafın partilerin örgütsel işleyişinde şu veya bu ölçüde olumsuz etkileri olacaktır. Fakat asıl sorun, bence sözkonusu partilerin örgütsel tarzlarından kaynaklanıyordu. Bunun için ben, olanaklar ölçüsünde bu türden partilerin örgütsel yapılanmalarının ortak harcı olan leninist parti anlayışı üzerinde yoğunlaşmakta yarar görüyorum.

Bilindiği gibi, Lenin, kendi parti anlayışını Kautsky'nin ünlü tezi olan " sosyalizmle işçi hareketini birleştirme " teorisini üst boyutlarda geliştirmekle temellendirmiştir. Leninist parti anlayışının kitleler nezdinde daha da açık hale getirmek için, ona kaynaklık eden toplumsal olguları detaylı bir şekilde analiz etmekten geçer. Lenine göre işçi sınıfı, kapitalist yabancılaşmanın etkisine maruz kaldığından beyinleri eğemen ideoloji ile yıkanır. Bunun için, işçi sınıfı kendiliğinden bir bilinç ile bir bütün olarak ücretli emek üzerine kurulu kapitalist düzeni analiz edip, kendisinin özlediği sınıfsız ve sömürsüz bir toplumu yaratamaz. İşçi sınıfının kendiliğinden sahip olabileceği bilinç " Trade-Union" cudur. Bu bilinç ile, işçi sınıfı, varolan burjuva düzenini sıkı bir eleştiriden geçirip, devireceği, yerine günlük yaşamında kendi yaşam standartlarını iyileştirmekle yetiniyor. Bu olgu da, sömürüye dayanan sermaye düzeninin işçi ve emekçiler üzerindeki boyunduruğun kapsam ve boyutunu gösterir. İşte Lenin, işçi sınıfının bu sosyal gerçeğinden hareketle, sosyalizmle işçi hareketini birleştirme çabalarını yoğunlaştırmıştır. Bu çabanın odağında, dışardan, yani partinin sosyalist bilinçle donatılmış militanları tarafından işçi sınıfına sosyalizm bilincini taşımakla başlamıştır. Kanımca leninist parti olgusunu temellendiren ve demokratik merkezîyetçiliği, örgütlenme ilkesini olarak doğrulayan, bu perspektiftir. Kuşkusuz, Çarlık Rusyası'nın o günkü tarihsel ve toplumsal koşullarında leninist parti kuramı doğruydur. Zira Çarlık Rusyası'nın toplumsal temelini ayırt eden yegane özellik, her yönüyle geri kalmışlıktı. Bu toplumsal geri kalmışlığın sonucu olarak, işçi ve emekçi yığınlarının büyük bir bölümü, sosyalist bilince tamamiyle yabancıydılar. Fakat kavranması gereken olay, Lenin'den bu yana gerek sovyet toplumunun dönüşüm ve değişim yapılanmasında ve gerekse de, uluslararası alanda diğer halkların ulusal ve toplumsal çehrelerinde Bolşeviklerin dönemi ile kıyaslanmayacak ölçüde alt-üst oluşlar süre gelmiştir. Elbette, oğünün koşullarında Lenin tarafından dahiyane bir beceri ve ustalıklı kendi örgütsel parti anlayışını uygulamıştır. Fakat olan, sonra oldu. Değişik ülkelerin sosyalistleri, kendi ulusal ve toplumsal koşullarını sıkı bir inceleme konusuna tabi tutmaksızın, körükörüne leninist partiz anlayışını silik bir yöntemle rehber edindiler. Tabi bu siliklik, Kürdistan'ın sosyalist hareketinde daha da belirgindir. Kürdistan sosyalist hareketi, kendi içerisinde adeta değişik düşman bloklarına bölünmüştü.

Demokratik merkezîyetçilik kuramına kaynaklık eden savları ile ve bu savların neden oldukları pratik uygulamaları, özel bir uyanıklıkla ayırt etmemiz gerekir. Bu pratiksel tarihi süreç, çok yönlü analiz edildiğinde demokratik merkezîyetçilik daima yozlaştırıcı bir uygulamaya içinde bulunmuştur. Büyük Ekim Devrimi'nden sonra, iktidarı ele geçiren devrim önderi Lenin'in kendi gerçek siyasal eyleminin ancak bir karikatürünü uygulamak zorunda kalmıştır. Çünkü Ekim Devrimi'nden Lenin'in ölümüne dek, Ekim Devrimi, katı devlet mekanizmalarının dişleri arasında parçalanmasına bizzat Lenin tanıklık etmiştir. Bu gerçek tarihi verilerden hareketle biz Kürdistanlı sosyalistler, emekçilerin hem sınıf bilinci ve sınıf bilincine varmanın

aracı olan sosyalist partimizin Kürdistan'ın ulusal ve toplumsal birleşimine ahenk sağlayacak şekilde nasıl inşa edebiliriz? Kanımca ilk etapta yerli ve yabancı bütün tabuları yıkmak ve kendi ayaklarımız üzerinde dimdik durabilmek için ülkemizin özgül ulusal ve toplumsal yapılanmasını tarihi süreç içerisinde çok yönlü analiz etmekten geçer. Elbette uluslararası alanda emperyalizme ve sömürgeciliğe karşı kendi ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelelerini veren halkların mücadelesi bizim için bir esin kaynağıdır. Fakat asla unutulmaması gereken şudur: Hiç bir örnek orijinalitenin yerini tutamaz. Ama ne yazık ki yakın zamana kadar örgütlemelerimizin çoğu yaban ellerin tapularına kafalarını kötü bir şekilde taktılar. Böylece, Kürdistanlı sosyalistler kolaylıkla kimi tandaslı politik çıkar çevrelerin politikalarına alet oldular. Bu mantığın sonucu olarak bölünme olayını ağır bir şekilde yaşadılar. Kolaylıkla anlaşılabilir gibi söz konusu bölünmüşlük Kürdistan devrimi açısından yüklü bir faturaydı. Eğer, bu bölünmüşlük hala devam ediyorsa, Kürdistan sosyalistlerinin birlik konusundaki beceriksizliğinin sonucudur. Bu nedenle, vakit geçirmeden Kürdistanlı sosyalistler birliği olanaklar ölçüsünde makul bir çerçevede ivedilikle gerçekleştirilmelidirler. Aksi taktirde halkımıza yönelik sömürgeci barbarlık tarafından sürdürülen ölüm kalm savaşına aktif taraf olamayız. Çünkü savaşa aktif olmanın yegane kıstası örgütlü ve maddi güç olmaktan geçer. Kürdistanlı sosyalistler, yukarıda öngörülen maddi örgütlülükleriyle bir yandan Kürdistan devrimini boyutlandırabilirler, diğer yandan ise sosyalizme ilişkin yeni teorik çıkışlar geliştirip uluslararası alanda sosyalist hareketin yeniden örgütlenmesine katkıda bulunabilirler. Doğasının gereği olarak, sosyalizme ilişkin yapılacak teorik çıkışlar, reformist tandanslı her renkten ve tondan yapılanmalara karşı olduğu kadar, hala geçmişi özleyen paraliz olmuş donul teori ve anlayışlardan kendini bir türlü arındıramayan güçlerle kendi arasında mesafe koymak zorundadır. Kürdistan'daki son 20, 25 yıllık tarihi kesitin sahip olduğu potansiyel değerlendirilirse, sanırım, Kürdistan sosyalistlerinin Kürdistan devrimi ile ilgili üstesinden gelebilecekleri sorun, yoktur. Ne yazık ki, kimi kalemşörlerimiz, "yeni dünya düzeni"nin penceresinden seyre dalıp, Kürdistan Marksistliğini altından kalkamayacakları maksimalist politikayla suçlayıp, dursunlar. İşin şakası bir yana, görünüşte sağına soluna ulusal politika dağıtan bu arkadaşların Kürdistan penceresinden dünyaya bakıp, politika yapacaklarına, Arafat'a özenerek, yeni dünya düzen(sizliği)'i içinde adapte olmanın mutluluğuna erişmeye çalışıyorlar. Ben kendi payıma başarılar dilerim. Ancak bir koşulla: Yeni dünya düzen(sizliği)'i senaryoları içinde maketleşmemek umuduyla.

DEMOKRATİK MERKEZİYETÇİLİK VE SORUNLARI

Şimdi demokrasi bağlamında, demokratik merkezîyetçiliğin parti yaşamında neden olduğu sorunları, tartışma odağına koymanın tam zamanıdır.

Zira leninist partilerde örgütsel işleyiş, demokratik merkezîyetçilik esası üzerinde yaşam bulur. Leninist parti işleyişi öz olarak, şöyle dile getirilebilir: Partinin çoğunluğu tarafından partinin en yüksek organı olan kongresinde partinin mücadele çizgisi saptanıp, parti yönetimi seçilir. Böylelikle parti yönetimi, partinin mücadele çizgisini, yorumlama ve denetleme yetkisine kavuşur. Elbette, partinin, çoğunluk esasına dayanan ve öz olarak yukarıda değinmeye çalıştığımız partinin iç işleyişine ilişkin kurallar, kolaylıkla hiçbir örgütün vazgeçemeyeceği kurallardır. Tabi parti yönetimi, bu usuller çerçevesinde üstten alta doğru parti çalışanlarını görevlendirir. Bence bu seçme biçimi, partideki alt kesimlerin, üst kesimleri üzerindeki denetimlerinin azaltılmasına neden olur. Bu hiyerarşi anlayışı, partiyi hem sınıf bilinci ve onun ötesinde, sınıf bilincinin üreticisi olarak algılayıp, görüldüğünden, daha vahim hale gelir. Çünkü bu analiz ister istemez, sosyalizm bilincine sahip olduğundan dolayı, parti yönetimine biçilen rol, masallardaki mitler derekesine indirgenip, böylelikle devrim sürecinde kitlelerin rolü, görmemezlikten gelinir. Sonuç itibarıyla, bu denetlenme yöntemi elit mantığını doğurur. Ne de olsa, sınıf bilincine sahip olan parti yönetimi, iktidarı elinde tutmaya yeltenir. Bu yelteniş sayesinde, binbir zorlukla yerli ve yabancı tiranları yenen birçok halk, kendi "diktatörlükleri" olarak algıladıkları "proletarya diktatörlüğü" kısa zamanda onlar üzerinde diktatörlüğe dönüşür. Kimilerine sormakta yarar vardır: Lininst iktidarın özü olan "bütün iktidar soyetlere", yukarıda belirtmeye çalıştığımız ve değişik toplumsal pratikler tarafından yaşanmış mantıkların neresinde rastlanabilir?

SOSYALİST DEMOKRASİ SORUNU

Onun için demokrasi sorunu, basitten karmaşığa çok yönlü bir şekilde irdelemek sanırım yerinde olur. Demokrasi sorunu, iki düzeyde ele alınabilir: Birinci düzey, partinin yapısallığı içerisinde, yani partinin üst organları ve alt organları arasında denetleme ve yürütme sorunlarını içerir. İkinci düzeyde ise, sınıf mücadelesini yürütmekle görevli olan partinin kendisiyle ve kitleler arasındaki bağı içerir. Yönetme sözcüğünden şunun anlaşılması gerekir: Partinin mücadele sürecinde izlenecek yönü tayin etmek ve kitle hareketini örgütlemektir.

Kuşkusuz parti, bu tarihsel yükümlülüklerini, sosyalist demokrasi normları çerçevesinde yerine getirmelidir. Peki, sosyalist demokrasiden ne anlaşılmalıdır? Öz olarak anlaşılması gereken, şudur: İnsanın sosyal, siyasal, düşünsel ve örgütsel yeteneklerini törpülemeyen, tersine olanaklar ölçüsünde, günlük yaşamda maddileşmesine zemin hazırlayan, hoşgörü ile dolu, toplumsal yönetime ilişkin normların bütünü olarak algılamak, gerektiği kanısındayım.

SOSYALİST DEMOKRASİ ÇOĞULCUDUR

Sosyalist demokrasi, doğasının gereği olarak çoğulcudur. Hele hele tekçiliği hiç mi hiç sevmez. çok tonluluktan yanadır. Bununla birlikte anlaşılması husus budur. Demokrasi bir yönetim biçimidir. Dolayısıyla yöneten ve yönetilenlerden meydana gelir. Bu vesileyle demokrasi ne katı kuralların toplamı olarak algılanmalı, nede gelişigüzel herkesin gönlünce cirit atabileceği gevşek ve edilgen bir süreç olarak anlaşılmalıdır.

Bence, sosyalist demokrasinin çoğulculuk anlayışı kitleler nezninde açığa kavuşması için derli-toplu bir şekilde değerlendirilmelidir. Kesinlikle ırkçı-şöven, militarist, savaş kışkırtıcısı ve monopolist partilere yer olamamalıdır. bilinir ki, tıp teknolojisinin gelişmesi sayesinde, insan vücudundaki zararlı abseler, biyolojik süreçte insan sağlığına zararlı olduğundan dolayı, devre dışı ediliyor. Bu nedenle toplumun zararlı abseleri olarak algılanması gereken sözkonusu partiler de, sosyalistler tarafından toplum dışına itilmelidirler.

Eylem boyutunda sosyal demokrasi, kitlelerin kendiliğindencilikleri içinde erimeye kalkışmakla harket ettiği sürece, sosyalist demokrasi sorunlarının parlamnter demokrasi usulleri çerçevesinde çözülebileceğini sanmak, artık kitleler nezdinde eskisi rağbet görmediği, bizzat canlı pratik tarafından da geçersizliği gün ışığına çıkmaktadır. Kendi ulusal özgürlükleri için, Türk sömürgeciliğine karşı ayaklanan Kürt halkının mücadelesini bastırmak için her gün genelkurmayın salonlarında brifinglerle meşgul olan, Ecevit türünden faşizan "sosyal demokratları" bir yana bıraksak bile, sosyal demokrasinin uluslararası alanda işçi ve emekçilerin kurtuluşunun ön koşulu olan iktidarları için neler yaptıkları ortadadır. En bariz örneği 1931'lerden bu yana iktidara sahipolan İsveç sosyal demokrasisi, kendi monopolist burjuvalarını alt etmek için ve emekçilerin iktidarını perçinlemek için bir arpa boyu dahi ilerlemiş değillerdir. Yapılanlar, gün gibi ortadadırlar. Sadece bir tutum ölçüsünde sermaye çevrelerinin kazanç ve sömürülerini kesmekle yetinmişlerdir. Başka deyişle sorunu dile getirmeye çalışırken, yapılanlarla kapitalizmi köklü olarak tasfiye etmekten çok, daha yumuşak ve katlanabilir hale getirmektedir.

Hêviya Gel

Oku

Okut

Girevên Birçîbûnê!..

JI BO ÇI GREVÊ BIRÇIBUNÊ?

Kesek xwe bi dilî birçî nahile bî meha .Kesek ji bona lokmeyek nan ,yan jî ji bo rehetîyên xwe greva birçî bûne nekiriye .Hinek rexistin dibêjin ku li girtîxana berxedanê hatiye cêkirin ji bo nan û ji bona rehetiye bûye.Ez bawerim van hevalên usa difikirin xeletîyek pir mezin dikin.Hezar mixabin van kesên wusa dibêjin jî, bi salan ser van berxwedana sîyaset kirine û hêzin xwe yên îro bi sayîya girtîxanan de xurt kirine.

Greven birçîbûne ji bona însanîyetê(mirovahîyê), ji bona şexsîyetê û ji bona jîyanek ser bilindî hatiye kirin.Devleta tirk pir cara maf û heqe jîyanê ji desten girtîyan xwestîye bigre , girtî jî, ji bona vê, ji bo şexsîyeta xwe ji bo heq û huquka xwe bi dest bixe girev kiriye. cardin armanca dewletê bi îşkencê piskolojîya girtîyan xirab bike, hêla dinê de di nava girtîyan de ajan û muxbîr ji xwe re derxe. Dewlet divî politika xwede.ser neket.

Îro car din mesela girtî û girtîxanê di rojevêdeye.Li turkiyê û kurdistanê şeş meha carêk mesela girtîyan û girtîxanê pir zêde dibe. Weka peryodîk ev şeş mehan de carêk dibe. Gelo çima usa dibe ? livir suçdarêk hebe tenê dewleta tirke. Piraniya sedema girevên birçî bûnê despêkirina îşkencê û eziyete û li dijê vîya ji bona mafê mirovatî heq û huquqê demokratîk girevên birçîbunê dibe. Dewleta tirk li girtîxanade pirtuk, kovar û rojnama qedexe dike. Armanca vê qedexekirinê eleqa girtîyan ji dinê qutke û deng û bahsên dinê ji bona girtî pê nehese. Girtî jî li dijê vê politikayê gireva birçîbunê dikin. Hêla dinê polis û MIT mirovên girtîya dibin îşkencê ev jî bê kanunîye,destên girtîyanda jî tiştêk nîne ji xeynê girevên birçîbunê.

Heta kurdistan û gelê kurd bindestbe ji bin vê zulmu zordariyê xilas nebe, negihîje heqê xwe, wekê netewîyên dinê azad û serfiraz nebe ev mesela girtî û girtîyan jî xilasnabe. Ji bona vî çav û gohê me li ser girtî û girtîxanabe. her cara girîxanada meselêk derê em vî bînin rojeva xwe û rayagiştî. Li welêt li derveyê welêt li her ciyê kû em lê dijîn.

Bawer Delfî

KURULACAK SOSYALİST PARTİNİN ANA YÖNELİMİ VE MÜCADELE ANLAYIŞI

Kürdiatan sosyalistleri tarafından kurulacak partinin ana yönelimi prensip olarak bütün insanlık aleminin bütünleşmek olsada, yaşadığımız Kürdistan somut tarihsel, toplumsal ve ulusal koşulları gözönünde bulundurduğumuzda partinin sınıfsal birleşeni esas olarak Kürdistanlı Aydın, İşçi, ve geniş emekçi katmanlarından ihtiva etmesi gereklidir. Örgütsel işlerlik yüzünden baş gösterecek parti bunalımını asgari düzeye indirmek için parti tarihinin her aşamasında kolektif önderlik ile yığınlardan destek alabilmeli ve gün gittikçe yöneten ve yönetilenler arasındaki fark giderilmelidir. Kolaylıkla anlaşılacağı gibi kapitalist bir toplumda yöneten ve yönetilenler arasındaki bir bütün olarak toplumsal aksaklıkları gidermek öyle sanıldığı gibi kolay şeyler değildir. Bunun garantisi aşama aşama kitlelerin yönetebilme kabiliyetlerini artırmak için kütür düzeylerinin yükseltilmesi ve partinin yönetici riskini kitlelerin insiyatifi ile toplumsal yaşamın her alanında doldurmalıdır. Zira sosyalist demokrasi denim olduğu kadar, kitlelerin insiyatifini de gerektirir.

Kürdistanın somut ulusal ve toplumsal koşulları dikkate alındığında, ulusal demokratik devrimi gerçekleştirmede yükümlü olan sosyalist bir örgütlenme herşeyden önce mücadelecilik zorunludur. Prensip olarak sosyalist parti ahtapot misali ülkemizin en ucra köşesine kadar çok yönlü şiddet temelinde örgütlenen sömürgeci Türk devletine karşı her nevi mücadele biçimine—ekonomik, barışçıl, zora dayanan—başvurmak zorundadır. Fakat gerek diğer halkların gerekse de Kürdistanın güney ve doğu parçalarında kardeş örgütlerin mücadelesi bütün yönleriyle analiz edildiğinde, kurulacak sosyalist parti kendi stratejik mücadele hatını Halk savaşı ilkesi üzerine biçimlendirmelidir. Ulusal direniş koşullarında ezilenbağımlı ulusların sömürgeci egemen güçlere karşı mücadele yöntemlerinin bütünü — legal ve illegal— olan Halk savaşı, ülkenin somutuna uygulama sanatı partinin iskeletini oluşturan kadroların beceri, disiplin, manevra kabiliyeti ve kitleler içersinde günün koşullarına göre insiyatifli tutum ve davranışlarına bağlıdır. Bu nedenle "Eylemde birlik, Tartışmada Özgürlük" espirisinde ifadesini bulan parti disiplini, sömürgeci kirli savaşın birer piyonları durumunda olan "Hizbi-Kontra" "Özel Tim" ve "Köy Korucuları" katiller şebekelerinin terörünü dikkatta alınarak, parti kadroları kendi legal ve illegal mücadele yöntemlerini sürekli kılabilmek için, disipline özel bir önem vermelidirler.

Ana hatlarıyla değinmeye çalıştığım parti sorunu pratikte yaşam bulabilmesi için daha kapsamlı teorik irdellemelere ihtiyaç duyulduğu gibi, Kürdistan devrimine ilişkin temel ilkelere birbirine yakın olan parti, örgüt ve siyasal grupların bir araya gelip birbirlerine omuz vermelerine bağlı bir olgudur. Bu nedenle, ben kendi payıma bütün Kürdistanlı sosyalistlere çağırım şudur; Dağınıklığa son verin. Sosyalist bir partiyi kurmak için elele.

N. ZAXURANİ

BASIN AÇIKLAMASI

Kürt siyasi örgütlerinin İsveç Komiteleri yaptıkları bir basın açıklamasıyla demokrasi ve insan haklarından yana olan tüm kişi ve kurumları, Kürt basınıyla dayanışmaya çağırıldı. Kürt siyasi örgütlerinin ortak basın açıklamasını okuyucularımıza sunuyoruz.

Sömürgeci TC devleti, Kürt Ulusal Mücadelesine karşı başlattığı "haçlı seferini" tüm barbar metodlarıyla sürdürmeye devam ediyor. Sanki bir yandan TC'nin işgalci ordu güçleri, kontrgerillası, öbür yandan da "adaleti" Kürt varlığını ortadan kaldırma rekabeti içine girmiş bulunmaktalar.

Dünya'da bugün belki en fazla, bu ülkede demokrasi'nin temel öğeleri- düşünce özgürlüğü, insan hakları, basın özgürlüğü ayaklar altına alınmakta, bunun mücadelesini veren onlarca gazeteci, yazar ve basın görevlileri yaşamlarından bile olmaktadır. 1993 yılı itibarı ile Amnasty International yıllık raporuna göre, gazeteciler için en tehlikeli ülkelerin başında "Avrupai" Türk devleti gelmektedir.

Ekte de göreceğiniz gibi, şu anda cezaevlerinde özellikle Kürt, yüzlerce gazeteci bulunmaktadır. Azadi, Deng, Hevdem, Medya Güneşi, Newroz, Newroz Ateşi, Özgür Halk, Rewşen, Serketin, Stérka Rızgari, welat örneklerinde olduğu gibi, onlarca kitap, bülten, dergi, gazete toplanmakta ve kapatılmaktadır. Bunun en son örneği günlük Özgür Gündem gazetesinin yargıtayca 15 gün süreyle kapatılmasıdır. Bu arada gazete imtiyaz sahibi sayın Yaşar Kaya 124 999 000 TL. ve yazışleri müdürü sayın Şeyhdavut Karadağ'da 62 milyon TL. para cezasına çarptırılmışlardır. Aynı şekilde adları yukarda yazılı diğer Kürt basın organlarında yönetici ve çalışanları hakkında ağır hapis ve para cezaları verilmiş bulunmaktadır.

Demokratik ve insan haklarından yana olan tüm kurum ve kuruluşlar, TC'nin bu anti-demokratik eylemlerini sert bir şekilde kınmalı, platformlarına getirip TC'nin bu metodlarını terketmesi baskısı yapılmalıdır.

Demokrasi ve insan haklarından yana tüm platformları, Kürt basınıyla dayanışmaya davet ediyoruz.

20/4-1994

* Ekte TC'nin basına yönelik terörünü ispatlayan eylemleri sunulmaktadır.

NOT: Bu basın açıklamasının EK'i uzun olduğu için yayınlamayıyoruz.

**Hevgirtin-KDP, YEKBUN, PSK, TS,
KAWA, PRNK,PKK, TSK,RNK/KUK,
PRK-Rızgari
İsveç Komiteleri**

Köln Üniversitesi`nde Kürdistan Haftası

1988 yılında kurulan Kürdistanlı Öğrenciler Platformu, 13. - 17 Haziran 1994 tarihleri arasında Köln Üniversitesi`nde, Kürdistan Haftası düzenlemektedir. Platform tarafından yapılan yazılı açıklamada:

„Platform Anti-Faşist ve Kürdistan'ın ulusal bağımsızlığını savunan Kürdistan'lı yüksek öğrenim gençliğini bir araya getirmek, bunlara tartışma ve düşünce iletimi zemini yaratmak ve bu temel dinamiği bilimsel, edebi, sanatsal, kültürel, politik v.b. alanlarda Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelehesi'nin hizmetine sunmayı esas alır. Platform kendi çalışma prensiplerinde de belirtiliği üzere bağımsız ve partilerüstü olup, Anti-Faşist ve KUKM'ni veren Kürdistanlı Parti, Örgüt ve Gruplar arasında hiçbir tercih yapmaz ve bütün bunların KUKM'de birer mozaik ve kazanım olduğunu kabul eder. Platform yukarıda adı geçen tüm güçlerin Ulusal Konsey-Ulusal Cephe esnasında kenetlenmelerini ve ortak tavır takınmalarının aciliyetini savunmaktadır. Platform Kürdistan'da çağımızın en kör ve

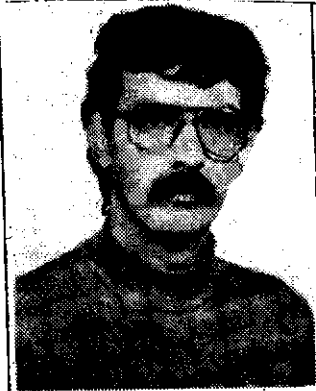
en barbar şiddetinin uygulandığı, insanların milliyetlerinden dolayı kurşuna dizildiği, sürgün, katliam, asimilasyon, kitlesel imha silah ve metodlarının kullandığı bir dönemde Kürdistan'daki Parti, Örgüt ve Grupların özellikle de Kürdistanlı Yüksek öğrenim gençliği arasındaki ideolojik ve politik ayrıntıların derinleştirilmesini değil, mümkün olduğunca asgari düzeye indirilmesini savunur. Platform ; Dargurupçuluğu değil, Kürdistan'ın ulusal birliğini esas alır. Kürdistan'daki soykırımları Almanya'da Akademik ve Demokratik çevrelere aktarılıp ortak eylem biçimlerini gerçekleştirir.” belirtildi. İlk günü, genel tanıtım ve Federal Almanya'nın Kürdistan politikasına ayrılmış olan haftaya, tanınmış oryantalist ve Kürdoloji'de yetkin Prof. Udo Steinbach da, 14.06.1994, saat 19.30'da „Bölgesel ve Uluslararası Boyutta Kürt Sorunu” adlı bir konuşma yapacaktır. Çeşitli etkinliklerle devam edecek olan hafta, 17.06.1994 cuma günü saat 20.00'de, ünlü Kürt ozanı CIWAN HACO'nun solo konseriyle son bulacaktır.

KÜRDİSTAN DEVRİMİNİN ASKERİ STRATEJİSİ

Zeki Adsız

yakında çıkacak

Heviya Gel yayınları

Ahmet (Halil) ALKAN, 27.6.1984 günü devrimci görevle ülkeye dönerken, „sınır” geçi sırasında çıkan çatışmada şehit düşmüştür. Halil yoldaş ölümünün 10. yılında mücadelimizde bir simge olarak yaşıyor. Bundan böylede yaşayacak.

Mücadele Arkadaşlar

TIRSONEK

Mirovên tirsonek pirr forta dikin. Ew, her tim xwe mêrxwas didin nîşandan, qala mêranîya xwe dikin. Derewçînin û qelebalixê dikin. Yekên ku mirovê weha di nêz de nas nake, dibêje qey di ser vî zilamî re mêr û egît tune ye.

Rewan jî, ji wan tirsonekan yek bû. Lê kesî bi tirsonekîya wî nizanibû. Wî di nav rêxistinekî sîyasî de kar dikir û xwe bi hevalên xwe yê rêxistinê wek pehlewaneke, wek egît û mêrxwas dabû nîşandin. Hevalên wî jî pê bawer dikirin. Wan digotin qey bira Rewan wek hespê rewan kêrhatîye û jîre. Rewan gava diçû di qehwê de li cem mirovên sîyasî rûdinişt, dest bi fortên xwe dikirin. Ji wan kesan hineka jî bi derew û fortên wî bawer dikirin, û ji xwe re di hundirê xwe de digotin: "çi qas zilamekî mêr û lêhenge, xwezîka hevalekî me jî weha hebûya, dê rêxistina me pir pêşta biçûba; xurt bûbûya" Lê hinek kesan jî biderew û fortên wî bawer nedikirin. Ên ku pê bawer nedikirin, serafê mirovan bûn. Wan dizanibû ku di jîyanê da kesên fortan dikin tiştêk ji barê wan nayê. Mirovên mêrkuj, nabêjin em mêran dikujin. Her tim zilamên jîr ji nav kesên bê deng û ne fortacî derketine. Zilamên usa jîr û jêhatîne.

Rewan di bajarekî Avropî de dijîya. Ew piştê 12 Îlonê ji welat baz da bû, revîya bû çûbû bin xetê. Paşê rêxistina wî ew biribû Libnanê. Li cem filistîniyan çend meh mabû. Pişt re, ji wir jî hatibû wî bajarê Avropa û bûbû penabirê sîyasî (politik multecî).

Rewan her tim ji heval, dost û nasên xwe re digot em ê di nêzde vegezin welat; li wir kar û xebata rêxistinî û sîyasî bikin. Li hember dijminê dagirker têkoşinê geş bikin, şer bikin. Erê her tim Rewan digot divê em vegezin welat lê, hêj ew bi xwe venegerîya bû. Rewan di wê bajarê Avropîyan de bi keçekê biyanî re zewicî. Qey Rewan fikiriya dê çawan bibe ku biçê welat, bila ocaxê wî kor nebe. Loma wek mirîşka qup ket, zarukek jî jê re çê bû. Zaruk keç nebû, lawik bû. Êêê, çawan be zarukê mêran wek wan law in. Ji mêran re keç nabe law dibe(!). Rewan navekî ji herema xwe li kurê xwe danî. Hendî şerê wî nedibû.

Di wî bajarî de hevalekî Rewan hebû. Ew ji çepê tirkên bû. Navbeyna wî û Rewan pir xweş bû. Gava ku Rewan û ew zilam di qehwê da dihatin cem hev û bi hev re dipeyivîn ên der û

dora wan digotin qey dê ev herdu (yek çepê tirk, ên din çepê kurd) Tirkiyê û Kurdîstanê xelaskin. Ew zilamê çepê tirk jî di hêla fortan de ji Rewan kêr nedibû. Jê re digotin doxtor. Hinek kesan jî jê re digotin Dixtor Pirxeber. Di axaftinê û mineqesê da Dixtor û Rewan ji hev kêr nediman. Yekî li Enqerê û Istenbulê şoreş çê dikir, yê din li Amed û Bêdlîsê. Rêxistina herduyan jî hazirîya şerê çekdarî dikir. Jibo vê yekê herduya jî, ji nuha pêva dest bi propagandê kiribûn. Rêxistina Rewan bi rêxistinekî din re yekîti çêkiribû û ew nuha ji berê xurtir bûbûn. Hendî zimanê Rewan ji leqleqê nediseknîya. Wî tim rexne li sîyasetê din digirtin. Ew qet nediecibandin. Ew bi xwe çepekî tuj bû û di çavê wî da ên din reformîst bûn. Rewan gava diçû qehwê, ji wan kesên ku ew nasdikirin re digot: "Hendik ma, ez ê vegezin welat. Hazirîya hevalan li ser qedandinê ye. Rojên min jimardîne, ez ê vegezin û biçim ala Kurdîstanê li kela Bêdlîsê bilind bikim. Mifrezên me yên gerîlla dê bavêjin ser qereqolên tirkan. Em ê wan meqerên dijmin ji bîni ve xera bikin."

Rewan usa forta dikirin û zimanê wî qet nedisekinîya. Dixtor Pirxeber jî digot: "Ez ê biçim filan generalî, filan mîti mirdar bikim."

Lê bi rastî jî her çi qas Dixtor Pirxeber fortan jî dikir, dawiyê bi rastî jî çû welat û li gotinê xwe xudî derket. Lê tiştên ku got ez ê bikim nebî serî li Enqerê hat girtin. Dixtor bi rastî jî hazirîya suqasta generalekî kiribû. Lê, hêja di hazirîyê da bû, ji ber xeletiyên wî û hevalên wî, ew hat girtin. Polîs pê îşkencê giran kir. Dixtor di îşkencê da li berxwe neda, wek bilbilê axiff; ku çi zanibû hemû got û suc jî qebûl kir. Kar û wezîfa ku rêxistinê dabû pê, wî bi cî ne anîbû. Jibo vê yekê jî Dixtor him li hember rêxistina xwe û him jî li hember dadigeha fermî ya dewletê suçdar bû. Rêxistina wî çi ceza da wî em pê nizanin, lê dadigeha tirkan 15 sal hepis dan wî. Dixtor Pirxeber di girtîxanê da jî vala nesekinî; fortaya xwe berdewam kir. Vêca xwe bi girtîyan wek qehremanekî (lehengê) filistîni da nîşandan. Wî bîranînên xwe yê li cem filistîna nivîsandin û wek pirtuk weşand. Bi kurtasî rewşa Dixtor Pirxeber leqleqê weha bû. Vêca em binêrin ku Rewan çikîr. Bi rewanî çawan bezîya ber bi welat va çû?!

CAND Û WÊJE

Rêxistina ku Rewan endamê wê bû, biryar girt ku hinek mirovê xwe yên qadro ji Avrupa bikşîne rojhelata navîn û piştre wan bişîne welat. Li bajarê ku Rewan lê bû çend kes û Rewan bi hev re dê biçûna rojhelata navîn. Rewan û hin kesê din ne bi zorê, wan bi îrada xwe dixwastin ku biçin. Dest bi haziriyê kirin. Laşê Rewan hev û du dixwar. Kî bidîya ji wî re digot; **"roj hat, ez diçim welat."** Wî çûyina xwe ya welat usin, bi wer usulek digot ku mirov digot qey ev zilamê hanê wek qumandar Sezar an Napolyon dê biçe kela fetih bike.

Rewan û hevalên xwe roja ku dê hendî biçin qiyamet rakirin, erd û ezman li hev xistin. Te digot qey anûha dest bi herbê kirine. Wexta ghiştin cem meydana balafirê hemûyan bi hev re kirin qîre qîr û gotin: **"Em hatin, hatin, peşmerge hatin"** Bi yek dengî slogan avêtin û li balefirê suwar bûn û çûn. Erê, çûn lê, li wê derê xwelî li serê xwe kirin.

Rewan çend meh li rojhilata navîn ma. Piştre rêxistina wî grubek amade kir ku bişîne welat. Rewan jî di nav wan da bû. Dê ew jî biçu welat. Rêxistinê haziriyê xwe qedand û roja çûyuna welat hat. Ji rêxistinê yekî mesûl bi wan re çû ku hetanî ber sînor wan bibe. Mesûlê ew grub yekê din bû. Lê ew mesûl bi wan re çû ku mêzeke ka ew di sînor de bi selameti derbas dibin an na. Gava hemû bi hev re ghiştin nêzikî sînor laşê Rewan lerizî; Lingê wî wek tûrê avê çû û hat, devê wî qulîlî. Hatin nêzikî têlên sînor ku êdîni derbasî wî alî bibin. Ling bi Rewan re nebûn, nikaribû gavê bavêje. Di şuna xwe de çok da erdê û rûnişt. Hevalên wî pêş te çûn, lê ew paş ve ma. Ên mesul dît ku Rewan rûniştiye. Hat cem wî û got: "haydê heval zûbe, anuha wexta rûniştinê nîne. Berî ku dewriya leşkerên tirk nehatine divê hûn derbas bibin." Laşê Rewan dilerizî, û nikaribû ji cîyê xwe rabe. Ji mesul re got: "Heval, welle ez naçim."

Mesûl ecêp û mat ma û got: "Çawan dibe heval, te di serî de bigota ez naçim. Nuha tu hatîye ber têla sînor û dibejî ez naçim, weha nabe, rabe bi rêkeve."

Mesûl kir nekir, Rewan ji cîyê xwe ranebû. Mesûl got: "Jibo çi tu naçî?, sedem çîye, wan hevalan jî wek te ne însan ninîn?"

Rewan got: "Welle qusura min nenêre, ez newêrme, ditirsime."

Mesûl got: "Ma tu ji çi ditirsî, tiştêk tune ye. Eskerê tirk we bibînin jî nikarin tiştêk bikin. Mirov çend gulên berê wan de, serên xwe ji erdê bilind nakin. Ka rabe, birêkeve, esker tune ye."

Rewan got: "Heval, min ji te re got ez didirsim, newêrim biçim; û naçim."

Mesûl got: "Ka, te ewqas behsa mêranîyê û şergerîyê dikir; te digot ez ê ala Kurdistanê li burcê kela Bedlîsê bilind bikim. Ka mêranîya te, tu teresî, tirsonekî."

Mesûl çi kir, çi got pere nekir. Rewan ji şuna xwe ranebû. Hendî mesûl hêrs bû û ji Rewan re got: "Binêre, heqê te kuştine. Tu hatî ber têla sînor û dibêjî ez ditirsim, naçim. Ez ê gulek bera serê te bidim, te livir geber bikim. Lê ez naxwazim bê xebera hevalê berpîrsiyar te biku-jim."

Mesûl çû cem hevalên xwe yê din. Ji wan re rewşa Rewan qal kir. Wana jî gotin: "Wî li vir mekuje, bibe cem rêxistinê, jibo wî çi biryar girtin gor wî bikin." Mesûl û hevalên xwe xatir ji hev xwestin. Ew di bin têlê re derbasî wî alî bûn. Mesûl vegeerî hat Rewan girt da bera xwe û anî mala rêxistinê. Mesûl û berpîrsiyarê rêxistinê bi hev re li ser rewşa Rewan civîn çê kirin.

Mesûl got: "Min dê ew li wir bikuşt, lê yek; jibo ku xebera we tune bû min tiştêk nekir, û ew nekuşt; a duwemîn, min ew bikuşt da dê xelkê her yekî bi tewirek şirove bikrana, û hinekan jî dê belkî va tirsoneka bikrana qehreman. Loma min ew nekuşt."

Berpîrsiyarê rêxistinê got: "Bi rastî heqê wî tirsonekî kuştine. Lê, em rêxistinekî nûh ne. Me hetanî nuha xwîna tu welatparêzekî nerijandîye. Me ji rêxistinên din tu kes nekuştîye. Me di nav xwe de jî tu kesek jibo ku ji me veqetîyaye nekuştîye û em kuştinê weha rast jî nabînin, gor me xeletîyeka mezine. Erê, em rêxistinekî sosyalîstin, lê di esasê xwe de em demokratî jî. Demokrasiya nav rêxistinî a herî baş divê sosyalîst biparêzin. Jibo vê hewce nake em wî bikujin. Bi tirsonekîya xwe, ji xwe wî bi xwe xwe kuştîye. Jîyana wî ya siyasî hendî mirêye. Laşê wî yê gemar genî bibe jî çî dibe. Em ê wî ji rêxistinê bavêjin û siktir bikin, kota diçe bila biçu."

Rêxistinê ji Rewan re got: "Ka tirsonekîya xwe li ser kaxiz binivîsîne û bide me, û siktir be kova diçî here. Rewan, li ser kaxizê nivîsand;

"Ez mirovekî tirsonek im, û jibo sedema tirsonekîya xwe jî li ber têlê paş va vegeerîya me." Rewan kaxiza nivîsandî da rêxistinê û siktir bû çû.

ŞERÊ BIRAKUJÎYÊ

Min li jor qal kiribû ku li Erbîl'ê ji bo şer rawestandîne meşêkê mezin çêbûye. Piştê meşê ji bo seknandina xwînrijandinê, ji bo rawestandina şerê birakujîyê, hemwelatîyên Kurd yê Başûrê Kurdistanê sî û çar hezar (34000) îmze civandin ku vê şerê birakujîyê bidin rawestandin.

Ji bona vê şerî, di bajar û navçên kurdistanê başûr de karên ticarî hatîye seknandin, hemû dikan girtîne. Rê û dirb hemû hatîne girtin. Kesêk nikare ji ciyêk biçe cîhêkî din, ji bajarêk biçe bajarkî din. Pêşmergek PDK û YNK davêjin ser meqerên-qereqolên- hev û hevudu dikujin. Nûha (10 Gulanê) Kurdistanê Başûr di rewşek pirr xirabdaye. Îhtîmala êrişê Ordîya Irakê jî heye. Saddam'ê xwînxwar di radyo û Tv. Irakê de axiftin kir û got:

«Di Bakûrê Irakê de li ser xelqê(gel) sivil zilm û tehdâ heye. Divê em midaxelê wê derê bikin.»

Ji bo sedema şer tiştên xwarin û vexwarinê jî buha buye. Berîya şer torbêk(telîsêk) şekir bi 30 Dînarî bû. Nûha di rewşa şer de, telîsêk şekir buye 100 Dînar. Ev şerê birakujîyê bi her hawayî ji bo gelê Kurd zirar û xesaretekî mezin e. Ev şerê birakujîyê ji dijminê gelê Kurd re xizmet dîke. Divê şer lingêk zu bê rawestandînin. Di va rewşa nazîk de hewcedarîya gelê Kurd û hêzên wê yê siyasî ji hemû tiştan pirrtir bi biratî û ji aşîtiya di nav xwe de heye. Divê hendî Kurdistanê nebo meydana şerê birakujîyê. Ev şer, xeynê êş, kul, derd û kederê tiştêk nade gelê Kurd. Divê ev drama şerê birakujîyê ji nav civaka Kurd bê rakirin. Carekî din jî bila şerê birakujîyê çê nebe.

Hendî bese şerê birakujîyê.

Heviya Gel

Oku

Okut

Helbestên DILBIRÎN

WERE LÊ

Were lê were lê
Dilê min î te pê tê
Roj derbas bû şev daket
Xewka min î bê te naye
Ax li minê li minê
Gulo ber çavên minê
Îro ji min dûr ketî
Ji ber derdê xizanî.
Bes e êdî were mal
Keça te bûye wek xezal
Lawê teyî ber zewacê
Karê wana teva nabe.

Were lê were lê
Dilê min î te pê tê
Roj derbas bû şev daket
Xewka min î bê te naye.
Ax li minê li minê
Gulo ber çavên minê
Îro ji min dûr ketî
Ji ber derdê xizanî
Bes e êdî were mal
Keça te bûye wek xezal
Lawê teyî ber zewacê
Karê wana teva nabe.

HESRETA WELAT

Dîsa welat bîra min hat
Eqil serê min çû welat
Pêşmergek me bang dikirin
Gotî: Emê şer dom bikin
Heya mirin yan jî azad
1992

Tu însan î

Wan kir heywan

Çima?

tu li xwe nabî xwedan

Hezîran 1992

RABE MIROV

Bibihîzîn hûn mirovno
Jîyan ketîye bin lîngan
Li hestîyê me civîn e
Ew yê mîna kûçikan.

Rabe êdin rabe mirov

Rabe ji bindestî

Êrişê zulmdaran kar kir

Taa li hestîyan

20. 12. 1992

ÖLÜME MEYDAN OKUYARAK ÖLÜMSÜZLEŞEN BİR ÖNDER: ZEKİ ADSIZ

Zeki Adsız'ın aramızdan ayrılışının 4. yıldönümünde, Héviya Gel Redaksiyonundan arkadaşlar benden onun özel yaşantısını yazmamı rica ettiklerinde bir süre düşünmüştüm. Acaba Zeki'nin yoldaşlarının bilmediği bir özel yaşantısı mı vardı? Bütün yaşamını gerçekten "tümyaşamı diyebilirim" günün 24 saatini "bir kaç saatlik uykunun dışında" halkın ulusal kurtuluş ve sosyalizm mücadelesine adanmış bir insanın özel yaşantısı olamazdı. Ancak onun eşi ve yoldaşı olmam bana bu değerli insanın onurlu, zorlu yaşamına tanık olma olanağı vermişti. Bu nedenle; Zeki'yi, yaşam tarzını, kararlılığını, mücadeleciliğini, özverliliğini gelecek nesle anlatmak tabii ki bana da düşen onurlu bir görevdir. Onu, çok yönlü mücadelesini bir yazı ile anlatmak mümkün değildir. Zeki'yi yakından tanıyan biri olarak, onun anısına yazacağım bir kitapta, çok sevdiği halkına, her zaman geleceğin umutları olarak genç kuşağa anlatacağım.

Ancak, bu yazıda zeki'nin canına ve kanına işlemiş olan devrimci kişiliğinin alle içindeki yansımalarına kısaca değinmek istiyorum.

23 yıl önce, panelde, evlenenlerin eşlerine güzelgelecekler vaat ettikleri dönemlerde; O, Kürdistan'daki acı gerçeklerle uygun olarak, bağımsızlık ve sosyalizm mücadelesine hazır olmamız gerektiğini, bu işin kolay olmadığını, zorlu günlerin bizi beklediğini ve mücadele sürecinin baskı, sörgün, cezaevi, işkence, yoksulluk ve de ölüm olabileceğini her zamanki açık sözlülüğü ile söylüyordu. Bir taraftan beni

bunlara hazırlarken, diğer taraftan mutluluğun çalışmak, para kazanmak, yiye-içip-gezip, eğlenmek olmadığını, köleleştirilmiş ve iliklerine kadar sömürülmüş bir ulusun çocuklarının kararlı, zorlu bir mücadele sonunda kölelik zincirini kırıp özgürleştikten sonra mutlu olabileceğini alle kurumunun bu bilinçle "ulusal kurtuluş ve sosyalizm mücadelesine" destek sunabileceği, aksi takdirde ayakbağı olmadan öte gidemeyeceği bilincini vermeye çalışıyordu. Böylece, evliliğimizin ulusal bilinç ve ulusal sevgiye dayalı sağlam temellerini kuruyordu. Bundan sonraki süreçte de; cezaevleri, sürgünler ve işkenceler onun yaşam şekli oluyordu. 1979'da gözaltına alındığında işkencelerin en katmerlisi ona uygulanmıştı. Dönemin it sürüleri ona baş eğdirememiş ama onda sonradan ölümüne neden olacak izler bırakmışlardı. Zeki'yi bu ağır işkenceden bir ay sonra görebilme olanağı olmuştu. Diyarbakır askeri cezaevinde onun ziyaretine gittiğimde, telörgüler arkasında duranın Zeki olduğuna inanmadım. Onun düşüncelerinden korkanlar başını hedef almışlardı. Kum torbalarıyla dövülüp şişirilmiş ve morartılmış bir baş, kaburga kemikleri kırıldığı için ancak tel örgülere tutunarak ayakta durmaya çalışan bir vücut, çene kemikleri kırıldığından konuşamayan bir ağız ve de pırl pırl parlayan bir çift göz... bizlere, "korkmayın kemiklerimi kırdılar ama düşüncelerimi kıramadılar" mesajını veriyordu. Bu, Zeki'nin yaşaması için yeterliydi. Onu öldürmek isteyenler bir defa daha başarısız olmuşlardı.

Kürt halkına ve özgürlüğe olan aşkının ona verdiği güç sayesinde bütün zorlukların üstesinden gelebiliyor, hiç bir zaman hiç bir haksızlığa boyun eğmiyor, kararlı ve onurlu mücadelesi son nefesini verinceye kadar ölüm döşeginde bile sürdürüyordu. Onu ziyarete gelen yoldaşlarına ve dostlarına, örgütlü çalışmanın gerekliliğini, çok çalışmanın gerekliliğini, bu işlerde kişilerin önemli olmadığını, doğru ideolojilerin ölümsüz olduğunu, Kürt halkının çıkarlarını her şeyin üstünde tutmak gerektiğini anlatıyor ve halkına olan son görevini de yerine getiriyordu. O, bir baba, eş, kardeş rolünden çıkmış hak ettiği yeri bulmuştu. O, artık bir halk önderiydi. Onun ardından çocukları anı defterine "sen, yalnız bizim babamız değildin. Çünkü sen bütün Kürt çocuklarının mutluluğu için çalışıyordun" diye yazıyorlardı. Yakınları ona "sen allemizin onuruydun, seni her zaman bir onur madalyası olarak göğsümüzde taşıyacağız" diyorlar. Yoldaşları ve dostları onun yaşamını ve kişiliğini örnek alarak mücadeleyi sürdüreceklerine dair and içiyorlardı. Ben, ona olan duygularımı anı defterlerinde değil; günlümdede saklamayı yeğledim. O, teorideki doğru tespitleri, devrimci pratik yaşamı ve sosyalist kişiliği ile gönüllerde taht kurmuş bir yoldaştır. O, ölüme de meydan okuyarak ölümsüzleşti, şimdi gönülümüzde ve mücadelemizde yaşıyor.

Şadiye Adsız

Yazışma Adresi:
Ramazan ÖZDEMİR 41-32- Motten- BASEL-SCHWEİZ
Baskı: Baran Trykeri-1994-Stockholm

POSTGIRO-KONTO
505-30-216-43-9 Swieitze Rische-Vol
KS-BANK- BASEL-SCHWEİZ